

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Юридичний факультет
Кафедра міжнародного права

Робоча програма (силабус) освітнього компонента
ІСТОРИЧНО – ФІЛОСОФСЬКІ СТУДІЇ
(обов'язковий)

Реалізується в межах освітньої програми Міжнародне право
за спеціальністю 293 Міжнародне право
на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти

ОК 1

Суми – 2022

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ				
1.	Назва ОК	Історично-філософські студії		
2.	Факультет/кафедра	Юридичний факультет, кафедра міжнародних відносин		
3.	Статус ОК	Обов'язковий		
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	ОП «Міжнародне право», спеціальність 293 Міжнародне право ОК 1		
5.	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркових ОК)			
6.	Рівень НРК-національна рамка кваліфікації	6 рівень		
7.	Семестр та тривалість вивчення	1 семестр, 18 тижнів;		
8.	Кількість кредитів ЄКТС	7 кредитів		
9.	Загальний обсяг годин та їх розподіл – 150 годин осінній семестр	Контактна робота(заняття)		
		Лекційні	Практичні /семінарські	Самостійна робота
		14	30	46
10.	Вид контролю осінній семестр	Іспит		
11.	Мова навчання	Державана (українська)		
12.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Калюжна Світлана Вікторівна, доцент кафедри міжнародних відносин, доктор філософії		
13.	Контактна інформація	Калюжна С.В., ел. адреса:svitlanakaliuzna@gmail.com		
14.	Загальний опис освітнього компонента	<p>Історичний блок дисципліни, як навчальна дисципліна формує базові знання з глобальної історії від кінця XV ст. до наших днів. За проблемно-хронологічним принципом простежуються основні тенденції розвитку людства в усіх основних сферах (політиці, економіці, культурі, соціосфері та ін.). Значна увага приділяється проблемам глобалізації, місцю і ролі України в сучасному світі. Вивчення дисципліни забезпечує підготовку висококваліфікованих фахівців з міжнародного права, які розбудовують суспільство на засадах сталого розвитку, здатних реагувати на сучасні виклики, що постають перед міжнародним правом (кліматичні зміни, досягнення миру та справедливості, сталого розвитку міст та спільнот тощо)</p> <p>Здатності студентів оволодівати сучасними знаннями за допомогою різноманітних джерел інформації; узагальнювати історичний матеріал та поточну інформацію.</p>		
15.	Мета освітнього компонента	<p><i>Мета освітнього компонента:</i> формування у студентів системи знань про цілісний, глобальний історичний процес, засвоєння студентами основних категорій та закономірностей історії, методологічних підходів до пізнання сучасного світу, ознайомлення з різноманітністю проявів історичного процесу</p>		

		та його специфіки в Україні; формування свідомих громадян, лідерів, які здатні відповідати на сучасні виклики, що постають перед міжнародним правом (кліматичні зміни, досягнення миру та справедливості, сталого розвитку міст та спільнот тощо) та збагачувати майбутнє.
16.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	Освітній компонент є основою для таких курсів, Історія міжнародних відносин, Історія держави та права України та зарубіжних країн, Порівняльне правознавство.
17.	Політика академічної доброчесності	Політика академічної доброчесності здійснюється відповідно до «Кодексу академічної доброчесності Сумського національного аграрного університету»: http://docs.snau.edu.ua/documents/education/quality/kodeks_akadem_dobrochesnosti.pdf При порушенні академічної доброчесності здійснюється зниження результатів оцінювання іспитів, контрольних робіт тощо; повторне проходження оцінювання контрольних робіт, іспитів; призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, додаткові контрольні роботи, тести тощо)
18.	Посилання на курс у системі Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=4120

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в ОП)							Як оцінюється РНД
	ПРН 1.	ПРН 2.	ПРН 3.	ПРН 4.	ПРН 5.	ПРН 6.	ПРН 19.	
	Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки задалегіть невідомих умов та обставин .	Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання	Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел	Формувати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми	Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю	Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему	Працювати в групі, формуючи власний внесок у виконання завдань групи	
ДРН1. Знати основні тенденції соціоісторичних процесів в основних духовних сферах (наука, релігія, культура, освіта), політиці, економіці, соціальній сфері. Виявляти толерантність до проявів культурного, етнічного, релігійного, ідеологічного різноманіття.	X			X		X		Доповідь, обговорення, опитування, робота в групах, дискусія. Проведення модульного контролю та атестаційного контролю
ДРН2. Аналізувати та порівнювати особливості культурно – історичних спільностей (цивілізацій).		X		X			X	Підготовка мультимедійних презентацій, ессе, рефератів, тест множинного вибору
ДРН3. Орієнтуватися у глобальному політичному процесі, розуміти особливості сучасних міжнародних відносин, визначати місце України у глобалізованому світі.			X	X		X		Диспут, історична вікторина, брейн – ринг, тест можиного вибору
ДРН 4. Знати особливості філософії як інтегративного типу знання, як глибинної	X				X	X		Доповідь, обговорення, опитування, робота в групах, дискусія. Проведення модульного контролю

основи світогляду							та атестаційного контролю
ДРН 5. Знати основні етапи розвитку філософської думки; знати основні етапи розвитку філософської думки; особливості розвитку української філософії		X				X	Підготовка мультимедійних презентацій, есе, рефератів
ДРН 6. Теоретично осмислювати суспільне буття, загальнолюдські цінності.				X			X Диспут, філософська вікторина, брейн – ринг, підготовка мультимедійних презентацій, есе, рефератів
ДРН 7. Знати особливості процесів глобалізації у сучасному світі.	X		X		X		Презентація проектів, обговорення на круглому столі.
ДРН 8. Відстоювати власну позицію; висловлювати свої думки, формулювати концептуальне бачення основних проблем		X		X			Дискусія з елементами усної презентації власної позиції.

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу			Рекомендована література ¹	
	Аудиторна робота		Само стійна робота		
	Лк	Пз/ семін. з	Лаб. з.		
Осінній семестр					
Тема 1. Теоретико-методологічні основи курсу «Історико-філософські студії». Науково-технічний прогрес в історії людства. План 1. Предмет, завдання та методи вивчення курсу «Історико-філософські студії». 2. Класовий, цивілізаційний та гуманістичний підходи до вивчення історії. 3. Технологічні рівні, наукова та промислова революція. 4. Головні тенденції розвитку сучасного технологічного простору	2	2		3	1, 2, 3, 4, 13,18, 21, 27, 31, 34,35
Тема 2. Релігія та культура. Історія та сучасність. План 1. Типологія релігій. Цикли в історії	2	4		3	1, 2, 3, 9, 18, 24, 25, 29

¹ Конкретне джерело із основної чи додатково рекомендованої літератури

<p>релігії. 2. Світові релігії 3. Джерела формування культури сучасного світу. 4. Модернізм та постмодернізм як етапи у розвитку культури. 5. Основні тенденції релігійного життя сучасності 6. Особливості релігійної ситуації в Україні 7. Джерела формування культури сучасного світу 8. Масова культура та її роль у сучасному суспільстві</p>				
<p>Тема 3. Політика та ідеологія. Війни в історії людства. План 1. Політика як сфера суспільної діяльності. Демократизм та авторитаризм. 2. Основні політичні ідеології. 3. Тоталітаризм як політичний феномен ХХ ст. 4. Політичні ідеології сучасності. 5. Демократія: витоки, становлення, розвиток. 6. Причини війн та військових конфліктів. 7. Типологія воєн: а) світові війни; б) локальні; в) громадянські війни 8. «Холодна війна» та її наслідки 9. Військові конфлікти сучасності 10. Інформаційні та гібридні війни. 11. Тероризм як нова форма війни. 12. Військова агресія Російської Федерації щодо України. Окупація Криму.</p>	2	6	3	1, 2, 3, 4, 15, 19, 22, 23, 27
<p>Тема 4. Соціально-економічний розвиток світу: історія та сучасність План 1. Історичні стадії розвитку економіки 2. Економічні перетворення у державах Східної і Центральної Європи наприкінці ХХ ст. – на початку ХХІ ст. 3. Основні тенденції розвитку економічних процесів у сучасному світі 4. Соціальна сфера як елемент життєдіяльності суспільства та держави 5. Основні тенденції розвитку</p>	4		10	1, 2, 3, 5, 6, 7, 13

соціальної сфери 6. Історичні типи соціальних перетворень 7. Історія гендерного питання					
Тема 5. Історичний розвиток Заходу. План 1. Фактори формування та основні цінності Західного світу. 2. Причини піднесення Європи на світовій арені. 3. Роль США у Західному світі. 4. Особливості розвитку Латиноамериканського світу 5. Країни тропічної Африки: історія та сучасність.	2	4		3	1, 2, 3, 5, 7, 12, 13, 16, 30, 32
Тема 6. Історичний розвиток Сходу. План 1. Фактори формування Східного світу. 2. Основні цінності Східного світу. 3. Розвиток відносин між Заходом і Сходом. 4. Зростання ролі Східного світу на світовій арені.	2	2		3	1, 2, 3, 5, 9, 13, 16, 17, 18, 30, 33
Тема 7. Міжнародні відносини: історія трансформацій. План 1. Основні етапи становлення міжнародних відносин. 2. Перехід від біполярного до багатопольярного світу. 3. Процес деколонізації та його наслідки. 4. Особливості сучасного світового порядку. 5. Європейська інтеграція: основні етапи та перспективи 6. Сутність та основні прояви глобалізації 7. Вплив глобалізації на розвиток народів і держав 8. Антиглобалізм: основні ідеї та напрями.	2	4		3	1,2,3,5, 8, 10, 13, 14, 15, 23, 26, 28, 34

Тема 8. Україна і світ. План 1. Етапи української державності. 2. Місце України в Західному світі. 3. Перспективи розвитку України у глобалізованому світі. 4. Вклад України у розвиток світової науки і культури 5. Особливості політичної ситуації в Україні. 6. Стан та перспективи реалізації національних інтересів України 7. Етнічна та релігійна ситуація в Україні на сучасному етапі	2	4	3	1, 2, 3, 4, 23, 27, 31, 34
Всього за осінній семестр - 90	14	30	46	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять, консультацій</u>)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	Кількість годин
Осінній семестр				
ДРН1. Знати основні тенденції соціоісторичних процесів в основних духовних сферах (наука, релігія, культура, освіта), політиці, економіці, соціальній сфері. Виявляти толерантність до проявів культурного, етнічного, релігійного, ідеологічного різноманіття.	- проведення лекційних занять з мультимедійними презентаціями до кожної з тем; - модерування дискусії за результатами доповідей; - проведення опитування, тестування (тест множинного вибору)	5	- підготовка матеріалів для доповіді, обговорення, дискусії; - підготовка до опитування, тестування (тест множинного вибору)	4
ДРН2. Аналізувати та порівнювати особливості культурно-історичних спільностей (цивілізацій).	- проведення лекційних занять з мультимедійними презентаціями до кожної з тем; - модерування дискусії за результатами доповідей; - проведення опитування, тестування (тест множинного вибору) - консультації; - перевірка мультимедійних презентацій, есе, рефератів;	5	- підготовка матеріалів для доповіді; рефератів - підготовка есе - підготовка до опитування, тестування (тест множинного вибору)	6
ДРН3. Орієнтуватися у глобальному політичному процесі,	- проведення лекційних занять з мультимедійними презентаціями до кожної з	5	- підготовка матеріалів для доповіді;	6

розуміти особливості сучасних міжнародних відносин, визначати місце України у глобалізованому світі.	тем; - модерування дискусії за результатами доповідей; - проведення опитування; - організація диспутів, підготовка історичних вікторин, брейн-рингів		- підготовка до історичної вікторини, інтелектуальної гри «брейн-ринг» - підготовка до опитування, тестування (тест множинного вибору)	
ДРН 4. Знати особливості філософії як інтегративного типу знання, як глибинної основи світогляду	- проведення лекційних занять з мультимедійними презентаціями до кожної з тем; - модерування дискусії за результатами доповідей; - проведення опитування; - організація диспутів, підготовка історичних вікторин, брейн-рингів	5	- доповіді обговорення, опитування, робота в групах, дискусія. Проведення модульного контролю та атестаційного контролю	6
ДРН 5. Знати основні етапи розвитку філософської думки; знати основні етапи розвитку філософської думки; особливості розвитку української філософії	- проведення лекційних занять з мультимедійними презентаціями до кожної з тем; - модерування дискусії за результатами доповідей; - проведення опитування; - організація диспутів, підготовка історичних вікторин, брейн-рингів	6	Підготовка мультимедійних презентацій, ессе, рефератів	6
ДРН 6. Теоретично осмислювати суспільне буття, загальнолюдські цінності.	- проведення лекційних занять з мультимедійними презентаціями до кожної з тем; - модерування дискусії за результатами доповідей; - проведення опитування; - організація диспутів, підготовка історичних вікторин, брейн-рингів	6	Диспут, філософська вікторина, брейн – ринг, підготовка мультимедійних презентацій, ессе, рефератів	6
ДРН 7. Знати особливості процесів глобалізації у сучасному світі.	- проведення лекційних занять з мультимедійними презентаціями до кожної з тем; - модерування дискусії за результатами доповідей; - проведення опитування; - організація диспутів, підготовка історичних вікторин, брейн-рингів	6	Презентація проєктів, обговорення на круглому столі.	6

ДРН 8. Відстоювати власну позицію; висловлювати свої думки, формулювати концептуальне бачення основних проблем	- проведення лекційних занять з мультимедійними презентаціями до кожної з тем; - модерування дискусії за результатами доповідей; - проведення опитування; - організація диспутів, підготовка історичних вікторин, брейн-рингів	6	Дискусія з елементами усної презентації власної позиції.	6
Всього		44		46

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
Осінній семестр			
1.	Практичне завдання до теми 4 Політика та ідеологія: історичний контекст. Доповідь	8 балів /8%	До 4 тижня
2.	Практичне завдання до теми 5 Війни в історії людства. Дискусія	7 балів /7%	До 5 тижня
3.	Практичне завдання до теми 6 Військові конфлікти наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст. Ессе	10 балів /10%	До 6 тижня
4.	Тестування за опрацьованими темами (тест множинного вибору)	10 балів / 10 %	До 8 тижня
5.	Атестація (тест множинного вибору)	15 балів /15%	До 8 тижня
6.	Практичне завдання до теми 9 Історичний розвиток Заходу. Історична вікторина	10 балів /10%	До 9 тижня
7.	Практичне завдання до теми 10 Історичний розвиток Сходу. Інтелектуальна гра «Брейн – ринг»	10 балів /10%	До 10 тижня
8.	Практичне завдання до теми 12 Міжнародні відносини: історія трансформацій. Виступ з рефератом	10 балів/ 10 %	До 12 тижня
9.	Практичне завдання до теми 15 Україна і світ. Повідомлення з мультимедійними презентаціями	10 балів/10 %	До 14 тижня
10.	Тестування за опрацьованими темами (тест множинного вибору)	10 балів /10 %	До 15-18 тижня
	Всього	100 балів	

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент ²	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно ³
Осінній семестр				
Практичне	0 балів	1- 3 бали	4-6 балів	7-8 балів

² Зазначити компонент сумативного оцінювання

³ Зазначити розподіл балів та критерії, що зумовлюють рівень оцінки

завдання до теми 4. Політика та ідеологія: історичний контекст. Доповідь	Студент не підготував доповіді, не брав участі обговоренні. дискусії	Студент не розкрив тему доповіді, не аргументує свою позицію, не відповів на додаткові питання, не виявив активності при обговоренні. дискусії	Студент розкрив тему частково, недостатньо переконливо аргументує свою позицію не відповів на окремі додаткові питання, брав участь обговореннях, дискусіях	Студент повністю розкрив тему доповіді, переконливо аргументує свою позицію відповів на додаткові питання, брав активну участь обговореннях, дискусіях
Практичне завдання до теми 5. Війни в історії людства. Дискусія	<i>0 балів</i>	<i>1-2 бали</i>	<i>3-5 балів</i>	<i>6-7 балів</i>
	Студент не брав участі у дискусії	Студент брав пасивну участь у дискусії	Студент брав участь у дискусії у формі окремих реплік та зауважень	Студент брав активну участь у дискусії, самостійно формулював та висловлював думки щодо теми
Практичне завдання до теми 6. Військові конфлікти наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст. Ессе	<i>0 балів</i>	<i>2-4 бали</i>	<i>5-8 балів</i>	<i>9-10 балів</i>
	Студент не підготував есе	Есе, підготовлене студентом містить значні помилки, не відповідає темі, або не розкриває її	Есе, підготовлене студентом, в цілому розкриває тему, але містить окремі помилки	Есе, підготовлене студентом, є оригінальною роботою, що повністю розкриває тему та вміщує власні думки.
Тестування за опрацьованими темами (тест множинного вибору)	<i>0-3 балів</i>	<i>4-6 балів</i>	<i>7-8 балів</i>	<i>9-10 балів</i>
	Залежить від кількості правильних відповідей на тест	Залежить від кількості правильних відповідей на тест	Залежить від кількості правильних відповідей на тест	Залежить від кількості правильних відповідей на тест
Атестація (тест множинного вибору)	<i>0-3 балів</i>	<i>3-7 балів</i>	<i>7-13 балів</i>	<i>13-15 балів</i>
	Залежить від кількості правильних відповідей на тест	Залежить від кількості правильних відповідей на тест	Залежить від кількості правильних відповідей на тест	Залежить від кількості правильних відповідей на тест
Практичне завдання до теми 9.	<i>0 балів</i>	<i>2-4 бали</i>	<i>5-8 балів</i>	<i>9-10 балів</i>
	Студент не брав	Студент не	Студент брав	Студент брав

Історичний розвиток Заходу. Історична вікторина	участі у вікторині	виявив активності в командній роботі	участь у командній роботі, дав окремі правильні відповіді	активну участь у командній роботі, дав правильні відповіді на декілька питань вікторини
Практичне завдання до теми 10. Історичний розвиток Сходу. Інтелектуальна гра «Брейн – ринг»	<i>0 балів</i>	<i>2-4 бали</i>	<i>5-8 балів</i>	<i>9-10 балів</i>
	Студент не брав участі у інтелектуальній грі	Студент не виявив активності в командній роботі	Студент брав участь у командній роботі, дав окремі правильні відповіді	Активна участь у грі, точні та повні відповіді на питання
Практичне завдання до теми 12. Міжнародні відносини: історія трансформацій. Виступ з рефератом	<i>0 балів</i>	<i>2-4 бали</i>	<i>5-8 балів</i>	<i>9-10 балів</i>
	Робота не виконана або текст не відповідає темі, оформлений без дотримання вимог.	Реферат розкриває тему фрагментарно, в оформленні є помилки, у виступі на занятті тему розкрито частково, бракує висновків та узагальнень.	Тему розкрито у цілому, у викладі матеріалу та оформленні роботи, є окремі помилки. Виступ на занятті доповнюється презентацією та відповідями на додаткові питання.	Реферат відповідає усім вимогам. Під час виступу студент переконливо аргументує свою позицію, вільно відповідає на додаткові питання.
Практичне завдання до теми 15. Україна і світ. Повідомлення з мультимедійними презентаціями	<i>0 балів</i>	<i>2-4 бали</i>	<i>5-8 балів</i>	<i>9-10 балів</i>
	Студент не підготував презентацію	Презентація недостатньо унаочнює зміст повідомлення	Презентація унаочнює зміст повідомлення, виконана з дотриманням вимог.	Виступ з повідомленням доповнюється презентацією, виконаною відповідно до вимог
Тестування за опрацьованими темами (тест множинного вибору)	<i>0-3 балів</i>	<i>4-6 балів</i>	<i>7-8 балів</i>	<i>9-10 балів</i>
	Залежить від кількості правильних відповідей на тест	Залежить від кількості правильних відповідей на тест	Залежить від кількості правильних відповідей на тест	Залежить від кількості правильних відповідей на тест

5.2. Формативне оцінювання:

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
Осінній семестр		
1	Експрес-опитування після вивчення тем 1-3,4-6, 8-11, 12-15	4 тиждень, 6 тиждень, 11 тиждень, 15 тиждень
2	Проходження тестування з атестації та модульного контролю зі зворотнім зв'язком з викладачем	Відповідно до графіку навчального процесу
3	Самооцінювання	1-3, 15 тиждень
4	Усний зворотний зв'язок від викладача під час занять	Протягом всього семестру
5	Взаємооцінювання	5, 9, 10 тижні
6	Письмовий зворотний зв'язок на есе, реферати, мультимедійні презентації	6,12,15 тижні

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Методичне забезпечення

1. Гончаренко А.В., Кузьменко Н.М., Михайліченко М.А., Рожкова Л.І. Історично-філософські студії. Частина І. Конспект лекцій для студентів 1 курсу денної та заочної форм навчання усіх спеціальностей. Суми, 2020. 40 с.
2. Гончаренко А.В., Кузьменко Н.М., Михайліченко М.А., Рожкова Л.І. Історично – філософські студії. Частина І: Навчально-методичний посібник для семінарських занять студентів 1-го курсу денної та заочної форм навчання усіх спеціальностей / Суми: Сумський національний аграрний університет, 2020. 38 с.
3. Гончаренко А.В., Кузьменко Н.М., Михайліченко М.А., Рожкова Л.І. Історично-філософські студії. Частина І. Навчально-методичний посібник для організації самостійної роботи студентів 1 курсу денної та заочної форм навчання усіх спеціальностей. Суми, 2020. 133 с.

6.2 Основні джерела

4. Борисова О. В.. Зовнішня політика України: історія та сучасність: курс лекцій. Київ : Кондор, 2017. 342 с.
5. Історія сучасного світу: соціально-політична історія XV - початку XXI століть: навчальний посібник. [Ю.А. Горбань, Б.І. Білик, Л.В. Дячук та ін.]. К., 2012. 438 с. URL: https://www.academia.edu/9411473/Історія_сучасного_світу_соціально_політична_історія_XV_початку_XXI_століть_Горбань_Ю_А?auto=download
6. Козлова, А. І. Економічна історія: навч. посіб. К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2009. 342 с. URL: http://maup.com.ua/assets/files/lib/book/p10_03.pdf
7. Коріненко, П. С. Новітня історія країн Європи та Америки (1918-1945 рр.): навчальний посібник. Тернопіль: Астон, 2002. 296 с.
8. Лісовський, П. М. Міжнародні відносини: ментальність, геополітика, глобалізація: навчальний посібник. Київ : Кондор, 2017. 156 с.
9. Лубський В. І. Релігієзнавство: підручник. 3-є вид., стереот. К.: Академвидав, 2011. 464 с.
10. Мартиненко А.К., Мартиненко Б.А. Міжнародні відносини 1945-1975 років: навчальний посібник. Київ : Вид-во Ліра-К , 2020. 366 с.
11. Михайличенко О.В. Історія науки і техніки: Навчальний посібник. Суми: СумДПУ, 2013. 346 с. URL: http://shron1.chtyvo.org.ua/Mykhailychenko_Oleh/Istoriia_nauky_i_tekhniky.pdf
12. Мицик Л.М., Кузьменко Ю.В. Новітня історія країн Європи та Америки (1918-2007): навч. посібник. Київ: Академвидав, 2008. 544 с.
13. Орлова Т. В. Історія сучасного світу (XV-XXI століття): навчальний посібник. К. : Вікар, 2008. 552 с.

14. Турчин Я. Б., Демчишак Р.Б., Плазова Т.І. Історія міжнародних відносин (від стародавнього світу до початку ХХ ст.): навчальний посібник. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2013. 140 с.
15. Турчин Я. Б. Історія міжнародних відносин (1914-2015): навчальний посібник. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2016. 140 с.
16. Орлова Т.В. Сучасна політична історія країн світу. 2-е вид., доп. і переробл. Ніжин, 2017. 944 с. URL: <https://ivinas.gov.ua/publikatsiji/suchasna-politychna-istoriia-krain-svitu-2e-vyd-dop-i-pererobl-tvorlova-k-nizhyn-vydavets-pp-lysenko-mm-2017-944-s.html>
17. Орлова Т.В. Сучасна політична історія країн світу. 2-е вид., доп. і переробл. Ніжин, 2017. 944 с.
18. Цветков О. П. Культура і релігія: навчальний посібник. К.: Академвидав, 2011. 192 с.

6.3. Інші джерела

19. Бадах Ю. Причини виникнення та класифікація воєнних конфліктів. *Воєнна історія*. 2003. №3-4. URL: http://warhistory.ukrlife.org/3_4_03_5.htm
20. Боброва, А. Основні форми сучасного політичного насилля. К.: «Світ успіху», «Юрінком Інтер», 2005. 141 с.
21. Буравченко Р. В. Політичний режим сучасної України: перспективи еволюції. *Гілея: науковий вісник*. 2016. Вип. 109. -С. 352-356. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya_2016_109_92
22. Бураков Ю. В. Теоретичні аспекти класифікації локальних війн та збройних конфліктів сучасності. *Військово-науковий вісник*. 2016. Вип. 25. С. 214-232. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnv_2016_25_18
23. Говард М. Війна в європейській історії. К.: Мегатайп, 2000. 166 с.
24. Задорожна О. Постмодернізм як культурне та літературне явище кінця ХХ – початку ХХІ століть.
25. Теоретичні засади постмодернізму. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Літературознавство, мовознавство, фольклористика*. 2012. Вип. 23. С. 10-12. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKNU_LMF_2012_23_5
26. Лагутін В., Колодій О. Цивілізаційні та інституційні фактори глобальних економічних трансформацій ХХІ ст. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право: науковий журнал*. 2019. № 2. С.5–19. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/uazt_2019_2_3
27. Магда Є. М. Гібридна війна: сутність та структура феномену. *Міжнародні відносини. Серія «Політичні науки»*. 2014. №4. URL: http://journals.iir.kiev.ua/index.php/pol_n/article/view/2489
28. Міжнародне публічне право: підручник / За ред. проф. В. М. Репецького; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. 2-е вид., стер. URL: https://pidru4niki.com/1584072046657/pravo/mizhnarodne_publichne_pravo
29. Філософський енциклопедичний словник / В.І. Шинкарук (гол. редкол.) та ін. Київ : Інститут філософії імені Григорія Сковороди НАН України : Абрис, 2002. С. 314. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Shynkaruk_Volodymyr/Filosofskyi_entsyklopedychnyi_slovnyk.pdf
30. Синах А. Схід та Захід: Два шляхи світосприйняття на маргінесі тисячоліть. *Вісник Львівського університету*. 2019. Випуск 23. С. 94-99. URL: http://www.fps-visnyk.lnu.lviv.ua/archive/23_2019/15.pdf
31. Плохій С. Брама Європи. Історія України від скіфських воєн до незалежності / Пер. з англ. Р. Клочко. Х., 2016. 496 с. URL: <http://resource.history.org.ua/item/11082>
32. Тойнбі А. Дослідження історії. Том 1./Пер. з англ. В. Шовкуна. К.: Основи, 1995. 614 с.
33. Тойнбі, Арнольд. Дослідження історії. Том 2./Пер. з англ. В. Митрофанова, П. Таращука. К.: Основи, 1995. 406 с.
34. Україна в міжнародних відносинах: енциклопедичний словник-довідник. Вип. 1-6 / ред. М. М. Варварцев. К.: Ін-т історії України НАН України, 2009-2016. URL: <http://resource.history.org.ua/item/10919>
35. Яковенко Н.М. Вступ до історії. К.: Критика, 2007. 368 с.

36. Galeotti Mark. Controlling Chaos: How Russia manages its political war in Europe. *European Council on Foreign Relations* (1 September 2017) URL: https://ecfr.eu/publication/controlling_chaos_how_russia_manages_its_political_war_in_europe/
37. Huntington Samuel P. The Clash of Civilizations? URL: <https://www.foreignaffairs.com/articles/united-states/1993-06-01/clash-civilizations>
38. Tisdall Simon. The new cold war: are we going back to the bad old days?. *The Guardian* (19 November 2014). URL: <https://www.theguardian.com/world/2014/nov/19/new-cold-war-back-to-bad-old-days-russia-west-putin-ukraine>
39. Зігунов В.Ю., Михайліченко М.А., Калюжна С.В. Політика Західноукраїнської Народної Республіки щодо національних меншин. *Актуальні питання юриспруденції: теоретичний та практичний виміри*: матеріали Третьої Міжнародної науково-практичної конференції (Суми, 23 квітня 2020 року). Суми, 2020. С. 83-85.
40. Михайліченко М.А., Зігунов В.Ю. Політика Української Держави Павла Скоропадського щодо єврейської національної меншини. *Приватне та публічне право*. 2019. №2. С.3-7.
41. Михайліченко М.А., Зігунов В.Ю. Діяльність Директорії УНР щодо відновлення єврейської національно-персональної автономії. *Приватне та публічне право*. 2018. №4. С. 8-10.

Інформаційні ресурси

- Електронна Бібліотека Гумер. Всесвітня історія. URL: https://www.gumer.info/bibliotek_Buks/History/INDEX_HISTORY.php
- Ізборник. Історія України IX-XVIII ст. Першоджерела та інтерпретації. URL: <http://litopys.org.ua/>

Рецензія на робочу програму (силабус)

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента	Так	Ні	Коментар
Загальна інформація про освітній компонент є достатньою	р		
Результати навчання за освітнім компонентом відповідають НРК	р		
Результати навчання за освітнім компонентом відповідають передбаченим ПРН (для обов'язкових ОК)	р		
Результати навчання за освітнім компонентом дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення	р		
Результати навчання стосуються компетентностей студентів, а не змісту дисципліни (містять знання, уміння, навички, а не теми навчальної програми дисципліни)	р		
Навчальна активність (методи викладання та навчання) дає змогу студентам досягти очікуваних результатів навчання	р		
Освітній компонент передбачає навчання через дослідження	р		
Стратегія оцінювання в межах освітнього компонента відповідає політиці Університету/факультету	р		
Передбачені методи оцінювання дозволяють оцінити ступінь досягнення результатів навчання за освітнім компонентом	р		
Навантаження студентів є адекватним обсягу освітнього компонента	р		
Рекомендовані навчальні ресурси є достатніми для досягнення результатів навчання	р		
Література є актуальною	р		

Рецензент:

Член проектної групи ОП лінійне програмне проєктування _____ А.М. Кучер

Викладач кафедри ДІД та управління _____ І.І. Рашко